

CENAZENİN İSLAMİ USULLERE GÖRE HAZIRLANMASI

Techiz • Gasil • Kefen • Tesyi • Cenaze Namazı • Defin • Telkin

Erkek ve kadın cenazenin hazırlanışı — imam ve cemaat için rehber

Hazırlayan: Abdulcebbar Okumuş

BÖLÜM I

Erkek Cenazenin Hazırlanması

Evde vefattan defne kadar erkek cenaze için İslami usuller

İlk Yapılacak İşlemler

ERKEK CENAZE • EVDE VEFAT

Ölümün Kesinleşmesi

- Ölümün kesin olduğu tespit edilir.
- Yetkili makamca ölüm belgesi düzenlenir.
- Şüpheli durumda resmî işlemler yapılır.

Cenazenin Hazırlanması

- Gözleri kapatılır, çenesi bir bezle bağlanır.
- Kolları yanına uzatılır.
- Ayak başparmakları hafifçe bağlanabilir.
- Üzeri temiz örtü ile örtülür.

Yakınlara Haber

- Aile büyükleri ve yakınlara haber verilir.
- Yıkama için gerekli kişilerle irtibat kurulur.
- Cami görevlisi / cenaze hizmetleri aranır.

Hazırlanacak Malzemeler

ERKEK CENAZE • GASİL HAZIRLIĞI

Erkek cenazenin yıkanması için önceden hazırlanması gereken malzemeler:

- **Kefen takımı**
- **Sabun**
- **Ilık su**
- **Havlu**
- **Pamuk**
- **Koku (kâfur vb.)**
- **Eldiven**
- **Temiz bezler**

Cenazenin Teneşire Getirilmesi

ERKEK CENAZE • GASİL

Teneşir, cenazenin yıkandığı özel tahta veya mermer bölümdür.

- Cenaze dikkatlice taşınır ve teneşire sırt üstü yatırılır.
- Üzeri örtülü tutulur; yıkayıcı hazırlığını yapar.
- Avret yerleri örtülü şekilde işlem yapılır.

Cenazeyi kim yıkar?

- Erkek cenazeyi erkek yıkar.
- Kadın cenazeyi kadın yıkar.

Eşler arasında fıkhî görüşlere göre farklı uygulamalar bulunabilir.

Gasil: Hazırlık ve Temizlik

ERKEK CENAZE • YIKAMA İŞLEMİ

Cenazeyi yıkayan kişiye “gassal” denir. İşleme besmele ile başlanır.

Hazırlık

- Eller yıkanır, eldiven takılır.
- Cenazenin avret mahalli örtülü tutulur.
- Besmele ile başlanır.

Temizlik

- Cenazenin üzerindeki kirler temizlenir.
- Gerekirse pamuk kullanılır.
- Avret bölgesine doğrudan bakılmadan temizlik yapılır.

Cenazeye Abdest Aldırma

ERKEK CENAZE • YIKAMA İŞLEMİ

1. Yüz temizlenir.
2. Eller yıkanır.
3. Ağız ve burun temizliği yapılır.
4. Yüz yıkanır.
5. Kollar yıkanır.
6. Baş mesh edilir.
7. Ayaklar yıkanır.

Önemli:
Cenazenin ağzına ve burnuna doğrudan su verilmez; temiz bez veya pamukla yapılır.

Bedenin Yıkanması

ERKEK CENAZE • YIKAMA İŞLEMİ

Cenaze üç defa yıkanabilir. Genel sıra şöyledir:

1 Birinci Yıkama

- Baş ve saç temizlenir.
- Sağ taraf yıkanır.
- Sol taraf yıkanır.
- Bütün beden temizlenir.

2 İkinci Yıkama

- Aynı sıra tekrar edilir.
- Baş ve saç, sağ ve sol taraf yeniden yıkanır.

3 Üçüncü Yıkama

- Son yıkamada suya güzel koku katılır.
- Kâfur katılması tercih edilir.

Sonrasında cenazenin suyu kurulanır ve kefenlemeye hazırlanır.

Erkek Cenazenin Kefeni

ERKEK CENAZE • KEFEN (3 PARÇA)

1

Lifâfe

Baştan ayağa örten en dış kefendir; cenazeyi tamamen sarar.

2

İzâr

Bedeni örten orta parçadır; baştan ayağa uzanır.

3

Kamîs

Gömlek şeklindeki parçadır; omuzdan dizlere kadar olabilir.

Erkek Kefenleme Sırası

ERKEK CENAZE • KEFENLEME

- Kefenler temiz bir yere serilir; en dışa lifâfe serilir.
- Üzerine izâr serilir, kamîs giydirilir.
- Cenaze kefen üzerine yatırılır.
- Önce sol, sonra sağ taraf kapatılır.
- Kefen baş ve ayak tarafından bağlanır.

Bağlanan Yerler

- Baş tarafı
- Bel kısmı
- Ayak tarafı

Definde kolay açılması için çok sıkı bağlanmaz.

Cenazenin Musallaya Getirilmesi

ERKEK CENAZE • CENAZE NAMAZI

- Kefenlenen cenaze tabuta konulur.
- Camiye veya namaz kılınacak yere götürülür.
- Musalla, cenaze namazının kılındığı yerdir.
- Cenaze kıble tarafına uygun şekilde yerleştirilir.
- İmam cenazenin önünde durur.

İmamın Yeri

Erkek cenazede imam genellikle cenazenin baş tarafı hizasında durur.

Cenaze Namazının Kılınışı

ERKEK CENAZE • NAMAZIN YAPISI

Ayakta kılınır

Rükû ve secde yoktur

Dört tekbirdir

Niyet

“Allah'ım, bu cenaze namazını kılmaya, bu cenaze için dua etmeye niyet ettim. Uydum imama.” denir.

Cenaze Namazı: 1. ve 2. Tekbir

ERKEK CENAZE • NAMAZ

1. TEKBİR — SÜBHANEKE

Sübhânekellâhümme ve bihamdik, ve tebârekesmük, ve teâlâ ceddük, ve celle senâük, ve lâ ilâhe ğayrük.

"Allahu Ekber" denir, eller kaldırılır ve bağlanır; ardından Sübhaneke okunur.

2. TEKBİR — SALLİ ve BÂRİK

Allahümme salli alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammed kema salleyte ala ibrahime ve ala ali ibrahim inneke hamidun mecid.

Allahümme bârik alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammed kema barekte ala ibrahime ve ala ali ibrahim inneke hamidun mecid.

"Allahu Ekber" denir; eller kaldırılmaz. Salli ve Bârik duaları okunur.

Cenaze Namazı: 3. ve 4. Tekbir

ERKEK CENAZE • NAMAZ

3. TEKBİR — CENAZE DUASI

Rabbena atina fiddunya haseneten vefil ahireti haseneten ve gina azabennar, rabbenagfirli velivalideyye velilmu'minine yevme yegumulhisab, birahmetike ya erhamerrahimin.

"Allahu Ekber" denir; sonra cenaze için dua edilir.

4. TEKBİR — SELAM

"Allahu Ekber" denir, sonra selam verilir:

Önce sağa:
Esselâmü aleyküm ve rahmetullah

Sonra sola:
Esselâmü aleyküm ve rahmetullah

Cenaze namazı tamamlanır.

Cenazenin Defin İşlemleri

ERKEK CENAZE • DEFİN

Kabre İndirme

- Cenaze kabre götürülür.
- Kıble yönüne çevrilir.
- Kefen bağları çözülür.
- Yüzünün kıbleye dönmesi sağlanır.

Kabirde Dua

- “Bismillahi ve alâ milleti Resûlillah.”
- Anlamı: “Allah'ın adıyla ve Resulullah'ın dini üzere.”

Kabrin Kapatılması

- Tahta veya taşlarla kapatılır.
- Üzeri toprakla örtülür.
- Kabir şekillendirilir.
- Dua edilir.

Cenaze Sonrası Taziye

ERKEK CENAZE • TAZİYE

Taziyede

- Yakınlara sabır dilemek.
- Dua etmek.
- Yemek ve ihtiyaç konusunda destek olmak uygundur.

Söylenebilecek İfadeler

“Allah rahmet eylesin.”

“Allah geride kalanlara sabır versin.”

“Allah mekânını cennet eylesin.”

BÖLÜM II

Kadın Cenazenin Hazırlanması

İşlemler erkek cenaze ile aynıdır; yıkama, saç hazırlığı ve kefenlemede farklılıklar vardır.

İlk Yapılacak İşlemler

KADIN CENAZE • EVDE VEFAT

Ölümün Kesinleşmesi

- Ölüm yetkili kişilerce kesinleştirilir.
- Gerekli resmî işlemler yapılır.
- Ölüm belgesi alınır.

Cenazenin Hazırlanması

- Gözleri kapatılır, çenesi bağlanır.
- Kolları yanlara uzatılır.
- Üzeri temiz örtü ile örtülür.
- Mahremiyetine dikkat edilir.

Yakınlara Haber

- Aile yakınlarına haber verilir.
- Yıkama için kadın gassal hazırlanır.
- Kefen ve malzemeler temin edilir.

Kadın Cenazenin Teneşire Getirilmesi

KADIN CENAZE • GASİL

- Kadın cenaze teneşire dikkatlice taşınır.
- Sırt üstü yatırılır ve üzeri örtülü tutulur.
- Yıkama işlemini yapacak kişi hazırlığını yapar.

Mahremiyet Esastır

- Kadın cenazeyi kadın gassalın yıkaması tercih edilir.
- Mahremiyet tamamen korunur.

Gasil: Hazırlık, Temizlik ve Abdest

KADIN CENAZE • YIKAMA İŞLEMİ

Hazırlık

- Besmele ile başlanır.
- Eldiven kullanılır.
- Avret mahalli örtülür.

Temizlik

- Üzerindeki kirler temizlenir.
- Avret bölgesinin temizliği yapılır.
- Mahremiyet korunur.

Abdest

- Yüz temizlenir.
- Eller yıkanır.
- Ağız ve burun temizlenir.
- Yüz yıkanır.
- Kollar yıkanır.
- Baş mesh edilir.
- Ayaklar yıkanır.

Saç ve Bedenin Yıkanması

KADIN CENAZE • YIKAMA İŞLEMİ

Baş ve Saçların Yıkanması

- Kadının saçları çözülür ve temizlenir.
- Saç örgüleri varsa açılır.
- Yıkandıktan sonra saçlar kurutulur.

Hanefî uygulamasında: *Saçlar üç örgü yapılarak arka tarafına bırakılabilir.*

Bedenin Yıkanması

- Sağ taraf yıkanır.
- Sol taraf yıkanır.
- Bütün beden temizlenir.
- Genellikle üç defa yıkanması uygundur.
- Son yıkamada kâfur veya güzel koku kullanılır.

Kadın Cenazenin Kefeni

KADIN CENAZE • KEFEN (5 PARÇA)

Kadın kefeni erkek kefeninden farklıdır ve genellikle beş parçadır.

1 Lifâfe

En dış kefendir; bütün bedeni sarar.

2 İzâr

Bedeni örten parçadır.

3 Kamîs

Omuzdan aşağıya giydirilen gömlektir.

4 Baş örtüsü (himâr)

Başı ve saçları örten parçadır.

5 Göğüs örtüsü

Göğüs kısmını örten parçadır.

Kadın Kefenleme Sırası

KADIN CENAZE • KEFENLEME

Kefenin Hazırlanması

- Lifâfe yere serilir.
- İzâr üzerine serilir.
- Kamîs hazırlanır.
- Baş örtüsü hazırlanır.
- Göğüs örtüsü hazırlanır.

Cenazenin Kefene Konulması

- Cenaze kamîse yerleştirilir.
- Saçları baş örtüsü ile örtülür.
- Göğüs örtüsü bağlanır.
- İzâr ile sarılır, lifâfe ile tamamen kapatılır.

Bağlama yerleri: baş tarafı, bel kısmı, ayak tarafı. Çok sıkı bağlanmaz.

Musallaya Getirilmesi ve Cenaze Namazı

KADIN CENAZE • CENAZE NAMAZI

Musallaya Getirilmesi

- Kefenlenen cenaze tabuta konulur.
- Namaz kılınacak yere götürülür.
- Cenaze kıbleye uygun yerleştirilir.
- İmam cenazenin göğüs hizasında durur.

Namazın Yapısı ve Niyet

- Dört tekbirdir, ayakta kılınır; rükû ve secde yoktur.
- Okunan dualar erkek cenaze namazı ile aynıdır.
- Fark, dua içindeki zamirlerdedir.

Niyet — İmam: "Allah'ım, bu kadın cenazenin namazını kılmaya ve onun için dua etmeye niyet ettim." Cemaat: "Uydum imama."

Cenaze Namazı: 1. ve 2. Tekbir

KADIN CENAZE • NAMAZ

1. TEKBİR — SÜBHANEKE

Sübhânekellâhümme ve bihamdik, ve tebârekesmük, ve teâlâ ceddük, ve celle senâük, ve lâ ilâhe ğayrük.

"Allahu Ekber" denir, eller kaldırılır ve bağlanır; Sübhaneke (ve celle senâük ile) okunur.

2. TEKBİR — SALLİ ve BÂRİK

Allahümme salli alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammed kema salleyte ala ibrahime ve ala ali ibrahim inneke hamidun mecid.

Allahümme bârik alâ Muhammedin ve alâ âli Muhammed kema barekte ala ibrahime ve ala ali ibrahim inneke hamidun mecid.

"Allahu Ekber" denir; Salli ve Bârik duaları okunur.

Cenaze Namazı: 3. ve 4. Tekbir

KADIN CENAZE • NAMAZ

3. TEKBİR — CENAZE DUASI

Rabbena atina fiddunya haseneten vefil ahireti haseneten ve gina azabennar, rabbenagfirli velivalideyye velilmu'minine yevme yegumulhisab, birahmetike ya erhamerrahimin.

"Allahu Ekber" denir; kadın cenaze için dua edilir.

4. TEKBİR — SELAM

"Allahu Ekber" denir, ardından selam verilir:

Sağa:
Esselâmü aleyküm ve rahmetullah

Sola:
Esselâmü aleyküm ve rahmetullah

Kadın Cenazenin Defin İşlemleri

KADIN CENAZE • DEFİN

Kabre Koyma

- Cenaze aynı şekilde kabre indirilir.
- Kıble yönüne çevrilir.
- Kefen bağları çözülür.
- Yüzün kıbleye dönmesi sağlanır.

Okunabilecek Dua

- “Bismillahi ve alâ milleti Resûlillah.”
- Anlamı: “Allah'ın adıyla ve Resulullah'ın dini üzere.”

Kabrin Kapatılması

- Tahta veya taşlarla kapatılır.
- Toprak atılır.
- Kabir düzenlenir.
- Dua edilir.

Kadın Cenaze Sonrası Taziye

KADIN CENAZE • TAZİYE

Taziye Adabı

- Yakınlarına sabır dilemek.
- Dua etmek.
- Manevi ve maddi destek olmak.

Söylenebilecek Sözler

“Allah rahmet eylesin.”

“Allah mekânını cennet eylesin.”

“Allah ailesine sabır ve metanet versin.”

Erkek ve Kadın Cenaze: Başlıca Farklar

KARŞILAŞTIRMA

Konu	Erkek Cenaze	Kadın Cenaze
Yıkayan kişi	Erkek gassal tercih edilir	Kadın gassal tercih edilir
Kefen	3 parça	5 parça
Saç işlemi	Özel işlem yok	Saçlar yıkanır, hazırlanır ve örtülür
Kefen parçaları	Lifâfe, izâr, kamîs	Lifâfe, izâr, kamîs, baş örtüsü, göğüs örtüsü